

Η ιδανική φιλία (Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 19 Σεπτεμβρίου, 2017

Ἡ γοητεία τοῦ κακοῦ καὶ ἡ φαυλότητα τῆς ζωῆς ἔχουν ἀμαυρώσει ὅλα τὰ καλὰ τοῦ βίου μας. Καὶ μεταξὺ αὐτῶν τῶν καλῶν συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ φιλίες. Κάτω ἀπὸ τὸ γενικὸ ξεπεσμό καὶ ἐξευτελισμὸ τῆς ζωῆς χάθηκαν ἢ ἀλλοτριώθηκαν κι αὐτές. Κι ὅμως, ὅλοι ἔχουμε ἀνάγκη μιᾶς γνήσιας, ἀληθινῆς, δυνατῆς καὶ πραγματικῆς φιλίας. Δύσκολα κτίζονται τέτοιες φιλίες. Εὐκόλα καταστρέφονται. Κι **ὅσοι ἀπέκτησαν τέτοιες ζηλευτὲς φιλίες ἔζησαν εὐτυχισμένοι**. Γι' αὐτὸ θὰ σᾶς δώσω τὴν **συνταγὴ τῆς ιδανικῆς φιλίας**. Ὅχι ἐγώ. Ἐσεῖς τὸ ξέρετε, ὅτι πάντα ἀφήνω ἐκείνους ποὺ ξέρουν τὰ θέματα τῆς ζωῆς μας καλύτερα ἀπὸ μᾶς νὰ μᾶς ποῦν τὴν σοφὴ συμβουλή τους. Ἔτσι ἀνεκάλυψα στὸν **ἅγιο Γρηγόριο τὸν Θεολόγο** τὶς προϋποθέσεις μιᾶς **μεγάλης φιλίας**, σὰν αὐτὴ, ποὺ εἶχε ὁ ἴδιος μὲ τὸν **Μέγα Βασίλειο**. Ὁ ἴδιος ἔλεγε, ὅτι *«ἐφαίνετο νὰ ἔχωμεν οἱ δύο μας μίαν ψυχὴν ποὺ ἑκατοικοῦσεν εἰς δύο σώματα. Τότε πλέον ἐγίναμεν τὰ πάντα ὁ ἕνας διὰ τὸν ἄλλον, ὁμόστεγοι, ὁμοτράπεζοι, συμφυεῖς, ἀποβλέποντες εἰς τὸ ἴδιο καὶ πάντοτε ἀυξάνοντες ὁ ἕνας τὸν πόθο τοῦ ἄλλου, ὥστε νὰ γίνῃ θερμότερος καὶ μόνιμος»*.

Ἄς δοῦμε λοιπὸν πῶς ἐκτίσθη αὐτὴ ἡ ζηλευτὴ, εὐλογημένη καὶ πασίγνωστη φιλία τῶν δύο μεγάλων ἀνδρῶν καὶ ἀγίων πατέρων μας. Ἔτσι θὰ διδαχθοῦμε κι ἐμεῖς τὰ μεγάλα μυστικὰ τῆς εὐτυχισμένης ζωῆς.

Ἡ ἀληθινὴ φιλία πρέπει νὰ εἶναι *«θεῖος καὶ φρόνιμος ἔρωτος»* ἀπηλλαγμένος ἀμαρτίας. Γράφει ὁ ἅγιος Γρηγόριος: *«Οἱ σωματικοὶ ἔρωτες, καθὼς ἀφοροῦν τὰ πράγματα ποὺ περνοῦν, περνοῦν κι ἐκεῖνοι ὅπως τὰ ἐαρινὰ λουλούδια. Οὔτε ἡ φλόγα μένει, ὅταν τὰ ξύλα τελειώσουν, ἀλλὰ χάνεται μαζὶ μὲ αὐτὰ ποὺ τὴν τρέφουν, οὔτε ὁ πόθος ὑπάρχει, ὅταν τὸ προσάναμμα σβῆσῃ. Οἱ θεῖοι ὅμως καὶ φρόνιμοι ἔρωτες, ἐπειδὴ ἀναφέρονται εἰς κάτι σταθερόν, διὰ τοῦτο ἀκριβῶς εἶναι μονιμώτεροι καὶ ὅσον περισσότερο παρουσιάζεται τὸ κάλλος των τόσο περισσότερο συνδέουν τοὺς ἐραστὲς μὲ αὐτὸ καὶ μεταξὺ των. Αὐτὸς εἶναι ὁ νόμος τοῦ ἰδικοῦ μας ἔρωτος»*.

Μιὰ δυνατὴ φιλία γεννᾶται, ὅταν οἱ φίλοι διεξάγουν κοινὸ ἀγῶνα καὶ ἀμιλλῶνται εἰς τὴν κατάκτησιν τῶν ὑψηλῶν κορυφῶν τῆς ἀρετῆς. Γράφει γι' αὐτὴ τὴν κοινὴ ἐπιδίωξιν τοῦ ἰδίου καὶ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου ὁ ἅγιος Γρηγόριος: *«Κοινὴ ἐπιδίωξις καὶ τῶν δύο ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ συμμόρφωσις τῆς ζωῆς μας πρὸς τὶς μελλοντικὲς ἐλπίδες»*. Ἐξομολογεῖται διὰ τὸν θεῖον πόθον των: *«Τὴν ἐπιδίωξιν αὐτὴν ἔχοντες ἐμπρὸς μας κατευθήναμεν τὴν ζωὴν μας ὀλόκληρον καὶ κάθε ἐνέργειάν μας· μᾶς ὠδηγοῦσεν ἡ ἐντολὴ καὶ ἠκονίζαμεν ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον τὴν ἀρετὴν μας καὶ εἴμεθα, ἐὰν δὲν εἶναι ὑπερβολικὸν τοῦτο νὰ εἴπω,*

ὁ ἕνας διὰ τὸν ἄλλον κανὼν καὶ μέτρον, μὲ τὰ ὁποῖα διακρίνεται τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ μὴ ὀρθόν».

Ἡ ἰδανικὴ φιλία ἀνθεῖ σὲ περιβάλλοντα ἀμόλυντα ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ τὴν συναναστροφή τῶν κακῶν καὶ τῶν πονηρῶν. Προσέξτε ἰδιαίτερα τὶς συνετεῖς παρατηρήσεις τοῦ ἁγίου Πατέρα μας Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου: «Ἀπὸ τοὺς σπουδαστὲς μας συναναστρεφόμεθα, ὄχι βέβαια τοὺς πρὸ ἀνήθικους ἀλλὰ τοὺς πρὸ φρόνιμους· οὔτε τοὺς πρὸ ἐριστικούς ἀλλὰ τοὺς πρὸ εἰρηνικούς καὶ ἐκείνους πρὸ ἢ συναναστροφή των εἶναι ὠφελιμωτέρα. Διότι ἐγνωρίζαμεν ὅτι **εἶναι εὐκολώτερον νὰ λάβῃς τὴν ἀσθένειαν παρὰ νὰ χαρίσῃς τὴν ὑγείαν**. Καὶ εἰς τὰ μαθήματα ἐφθάσαμεν νὰ χαιρώμεθα ὄχι μὲ τὰ πρὸ εὐχάριστα ἀλλὰ μὲ τὰ πρὸ ὠφέλιμα. Ἐπειδὴ καὶ ἀπὸ αὐτὰ οἱ νέοι συμμορφώνονται πρὸς τὴν ἀρετὴν ἢ τὴν κακίαν». Μακάρι ὅλοι μας νὰ μπορέσουμε νὰ κάνουμε αὐτὲς τὶς ἀθάνατες συμβουλὲς κανόνες καὶ νόμους ζωῆς.

Ἡ ἀληθινὴ φιλία στηρίζεται στοὺς ἀποστολικούς λόγους καὶ νόμους: «ὁποῖος ἀγαπᾷ δὲν ζητεῖ τίποτε διὰ τὸν ἑαυτὸν του». Καὶ «**Διὰ τῆς φιλαδελφίας νὰ γίνεσθε φιλόστοργοι μεταξύ σας. Νὰ προλαμβάνῃ ὁ καθένας τοὺς ἄλλους εἰς τὸ νὰ τοὺς ἀποδίδῃ τιμὴν**». Αὐτὰ ἐφήρμοζαν οἱ θεϊκοὶ πατέρες, ὅπως ἀναφέρει ὁ ἴδιος σεβαστὸς πατέρας μας Γρηγόριος: «Ἀγωνιζόμεθα καὶ οἱ δύο, ὄχι ποιός νὰ ἔχῃ ὁ ἴδιος τὸ πρωτεῖον, ἀλλὰ πῶς νὰ τὸ παραχωρήσῃ εἰς τὸν ἄλλον· τὴν εὐδοκίμησιν ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου τὴν ἐθεωρούσαμεν ἰδικήν μας... πρέπει νὰ πεισθῆτε ὅτι ἐζούσαμεν ὁ ἕνας μέσα εἰς τὸ εἶναι τοῦ ἄλλου καὶ δίπλα εἰς τὸν ἄλλον». Ἡ ἀγάπη καὶ ὁ σεβασμὸς πρὸς εἶχε ὁ ἅγιος Γρηγόριος εἰς τὸν Μέγα Βασίλειον φαίνεται στὰ πρὸ κάτω λόγια μὲ τὰ ὁποῖα συγκρίνεται ὁ ἴδιος μὲ τὸν φίλο του. Γράφει: «**Τὸ ὠραιότερον εἶναι ὅτι ἐσχηματίσθη ἀπὸ ἐμᾶς μία ἀδελφότης πρὸς ἐκεῖνον διεμόρφωνε καὶ κατηύθυνεν ὡς ἀρχηγὸς μὲ κοινὰς ἱκανοποιήσεις, μολονότι ἐγὼ ἔτρεχα πεζὸς δίπλα εἰς ἄρμα Λυδικὸν (ταχυδρόμον δηλαδή), ὅπου καὶ ὅπως ἐπήγαγεν ἐκεῖνος**».

Τὴν ἀληθινὴ φιλία συνδέει καὶ ὁ κοινὸς σκοπὸς τῆς ζωῆς. Ἐτσι ἄρχισε ἡ φιλία μας, ἀποκαλύπτει ὁ θεῖος πατέρας «καθὼς μὲ τὸ πέρασμα τοῦ καιροῦ ὠμολογήσαμεν τὸν πόθον μας ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον καὶ ὅτι αὐτὸ πρὸς μᾶς ἐνδιέφερε ἦταν ἡ φιλοσοφία, τότε πλέον ἐγίναμεν τὰ πάντα ὁ ἕνας διὰ τὸν ἄλλον».

Τὴν γνήσια φιλίαν συνδέουν οἱ κοινὲς ἀρχὲς καὶ οἱ κοινὲς ἀντιλήψεις. Γι' αὐτὸ τὸ θέμα γράφει ὁ ἅγιος Γρηγόριος: «**Τίποτε, νομίζω δὲν ἀξίζει, εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ δὲν κάνει καλυτέρους ὅσους ἀσχολοῦνται μὲ αὐτό. Διὰ τοὺς ἄλλους ὑπάρχουν διάφορες ὀνομασίαι ἢ ἀπὸ τὸν πατέρα ἢ ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν ἢ ἀπὸ τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὶς πράξεις των. Ἐμεῖς ὅμως ἔχομεν τὸ μέγα προσὸν καὶ ὄνομα νὰ εἴμεθα καὶ νὰ λεγώμεθα **χριστιανοί. Αὐτὸ ἦτο ἡ μεγαλυτέρα καύχησις γιὰ μᾶς****».

Ἡ μεγάλη φιλία ἐκδηλώνεται μὲ τρυφερότητα, εὐαισθησία, στοργή καὶ φιλαδελφία. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ἀναφέρεται εἰς τὸν φίλον του καὶ τὸν ἀποκαλεῖ «ὁ ἐμὸς Βασίλειος». Δηλαδή «ὁ δικός μου Βασίλειος». Ἔτσι γίνεται, ὅταν ἡ φιλία εἶναι ἀνιδιοτελής, καθαρὴ καὶ λουσμμένη στὸ φῶς τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ ἀρετῆς. Τί λέτε; Πῶς σᾶς φαίνονται αὐτά; Δοκιμάστε τα καὶ θὰ βεβαιωθῆτε, ὅτι θὰ σᾶς βοηθήσουν νὰ δημιουργήσετε γερὰς καὶ ἰσχυρὰς φιλίες, πού θὰ ἀντέξουν στὸν χρόνο καὶ στὴν τρικυμία τῆς ζωῆς σας.

Αὐτὴ ἡ φιλία τῶν ἁγίων ἀνδρῶν διεφημίσθη παντοῦ εἰς τὸν τότε κόσμον καὶ ἔμεινε εἰς τὴν ἱστορίαν. Τὸ ὁμολογεῖ ὁ ἴδιος ὁ ἅγιος Γρηγόριος. Γράφει: «Αὐτὰ ἔκαμαν νὰ γίνωμεν γνωστοὶ εἰς τοὺς διδασκάλους καὶ τοὺς συναδέλφους μας, γνωστοὶ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, καὶ μάλιστα εἰς τοὺς πρὸ ἐπιφανεῖς Ἕλληνας. Εἴχαμεν πλέον ξεπεράσει τὰ σύνορα τῆς Ἑλλάδος, ὅπως ἔγινε σαφές ἀπὸ διηγήσεις πολλῶν. Ἦκούοντο οἱ διδάσκαλοι μας εἰς ὅσους ἤκούοντο αἱ Ἀθῆναι, συνακουόμεθα καὶ ἐμεῖς οἱ δύο καὶ συναναστρεφόμεθα εἰς τόσους ἀνθρώπους, εἰς ὅσους καὶ οἱ δάσκαλοί μας καὶ δὲν ἤμεθα ἓνα ζεῦγος ἄσημον καὶ κοντὰ καὶ μακρὰν τῶν διδασκάλων μας».

Ὁ ἴδιος θεοφόρος καὶ ἀγιοπνευματοκίνητος Πατέρας ἔγραψε καὶ τὸ ωραιότατον **ἐγκώμιον τῆς φιλίας:**

«Μὲ τίποτε ἀπὸ ὅ,τι ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ συγκρίνη ἓνα πιστὸν φίλον, καὶ τὸ κάλλος του δὲν ἔχει ὅρια». «Ὁ πιστὸς φίλος εἶναι ἰσχυρὰ προστασία» (Σοφ. Σολ. ς´ 14-15) καὶ βασίλειον ὀχυρωμένον. Ὁ πιστὸς φίλος εἶναι ἔμψυχος θησαυρός. Ὁ πιστὸς φίλος εἶναι πολυτιμότερος ἀπὸ χρυσάφι καὶ ἀπὸ πολλοὺς πολυτίμους λίθους. Ὁ πιστὸς φίλος εἶναι κῆπος περιφραγμένος καὶ πηγὴ σφραγισμένη, τὰ ὁποῖα ἀνοίγουν πότε-πότε διὰ νὰ τὰ ἐπισκεφθῆ καὶ νὰ τὰ ἀπολαύσῃ κανεὶς. Ὁ πιστὸς φίλος εἶναι λιμάνι ἀναψυχῆς. Ἄν δὲ εἶναι καὶ πρὸ συνετός, πόσον καλύτερον εἶναι τοῦτο; Ἐὰν δὲ εἶναι καὶ πολὺ μορφωμένος καὶ διαθέτη παντοειδῆ μόρφωσιν, τὴν ἰδικὴν μας λέγω καὶ ἐκείνην ἢ ὁποῖα ἦτο κάποτε ἰδικὴ μας, πόσον καλύτερον εἶναι αὐτό; Ἐὰν δὲ καὶ υἱὸς τοῦ φωτὸς (Ἰωάν. ιβ´ 36, Ἐφεσ. ε´ 8), ἢ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ (Δ´ Βασιλ. α´ 9), ἢ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος προσεγγίζει τὸν Θεὸν (Ἰεζεκιήλ μγ´ 19), ἢ ἔχει ἀνωτέρας, πνευματικὰς ἐπιθυμίας (Δαν. θ´ 23), ἢ εἶναι ἄξιος νὰ φέρῃ ἓνα χαρακτηρισμὸν ἀπὸ ἐκείνους μὲ τοὺς ὁποίους τιμᾷ ἡ Γραφὴ τοὺς ἐνθέους καὶ ὑψηλοὺς, οἱ ὁποῖοι ἀνήκουν εἰς ἀνωτέραν τάξιν, γεγονὸς τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ἤδη δῶρον τοῦ Θεοῦ καὶ εἶναι σαφῶς ἀνώτερον ἀπὸ τὴν ἰδικὴν μας ἀξίαν».

Ταῦτα ἐκ τῶν ἔργων τοῦ ἱεροῦ Πατρὸς Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου:

α) Λόγος μγ´ «Εἰς τὸν Μέγαν Βασίλειον» παρ. 19, 20, 21. Ε.Π.Ε. τ. 6 σελ. 161 καὶ ἐξῆς.

β) Λόγος ια´ «Εἰς Γρηγόριον Νύσσης ἐπιστάντα μετὰ τὴν χειροτονίαν» παρ. 1. Ε.Π.Ε.

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

τ. 1 σελ. 285.

(Πηγή: nektarios.gr)